

že umluvena prorogace. V tomto směru uvéstí jest toto: Žalovaná strana ani netvrdí, že se proti sporné doložce výslovně ohradila, nýbrž pouze uvádí, že o prorogaci nebylo mezi stranami ústně jednáno, a že strany neměly úmyslu, prorogaci uzavřítí, a nepovažovaly onu doložku za platnou, což prý nejlépe vysvítá z toho, že v původní listině ze dne 10. ledna 1922, kterou měla žalovaná strana podepsati a která měla onu doložku na pravém okraji předtištěnou, byla ještě jednou v kontextu ona doložka opakována, kdežto v listině ze dne 17. ledna 1923 jest doložka ona jen na okraji předtištěna. Avšak z této okolnosti takový závěr neplyne, neboť zajisté stačí, by doložka ona byla v listině jednou obsažena. Věcí žalované strany, která jest obchodníkem a jako taková jest povinna k péči, článkem 283 obch. zák. obchodníkům uložené, bylo, by zkoumala obsah toho, co podepisuje, a nemůže se na vlastní přehlédnutí vymlouvatí, zejména ne tehdy, když podepsala vlastnoručně nejen závěrečný dopis ze dne 17. ledna 1923, nýbrž ještě zvlášť i doložku toho znění, že »se prohlašuje s obsahem tohoto závěrečného listu srozuměna.« Vzhledem k tomu jest správným názor odvolacího soudu, že došlo k úmluvě o příslušnosti po rozumu Šu 104 j. n. K dalším vývodům dovolací stížnosti se podotýká toto: Dle Šu 104 j. n. požaduje se jen, aby m í s t o, kde má býti žalováno, bylo výslovně uvedeno, čemuž onou prorogační doložkou vyhověno. Z jejího znění a z té okolnosti, že doložka tato jest součástíkou závěrečného listu, plyne pak nade vší pochybnost, že vztahuje se na placení (»Zahlung«), k němuž dojíti může právě na základě obchodu, oním závěrečným listem založeného a žaloba tato domáhá se takového placení, z onoho obchodu plynoucího.

Čís. 3457.

Byl-li věřitel nucen pro dlužníkovu liknavost v placení opatřiti si drahý bankovní úvěr, jest oprávněn domáhati se na dlužníku náhrady škody, jež mu tím vzešla.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1924, Rv II 441/23.)

Žalobě o zaplacení 288.527 Kč s 9½ % úroky od 1. července 1922 bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Dovolatelka obmezila podáním ze dne 30. května 1923 dovolání toliko na výtku, že odvolací soud souhlasně se soudem procesním přiznal žalobkyni vyšší úrok než 6%, a opírá své dovolání v tom směru o § 503 čís. 2 c. ř. s., poněvadž prý odvolací soud na vyšší úroky uznal, nezjistiv, zda nutnost placení těchto vyšších úroků jest v příčinné souvislosti s prodlením žalované, tedy že tato je zavinila. Tuto výtku dovolatelky jest posuzovati jen s hlediska právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Odvolací soud má za to, že žalobkyně jest oprávněna žádati na žalované firmě vyšší, než zákonný úrok z prodlení proto, poněvadž pro

značné nedoplatky, k nimž řadí se také její pohledávka proti žalované, odkázána jest na bankovní úvěr a musí u své banky, jak zjištěno, platiti více než $9\frac{1}{2}\%$. Názoru odvolacího soudu dlužno přisvědčiti. Zákon stanoví sice (čl. 287 obch. zák., § 1333 obč. zák.), že škoda, způsobená prodlením placení peněžitého závazku, se nahrazuje plněním zákonných úroků. Ustanovením tímto není však věřiteli zabráněno, by dle zásad čl. 283 obch. zák. a §u 1323 obč. zák. neuplatňoval veškeru škodu, o níž jest s to dokázati, že vzešla mu dlužníkovým prodlením, neboť § 1333 obč. zák. stanoví jen zásadu pro případy, ve kterých věřiteli prodlením dlužníka nevzešla škoda jiná, než ušlé úroky kapitálu, jehož neplacením nemohl využiti. Tuto příčinnou souvislost mezi prodlením žalované firmy a škodou žalobkyně shledává odvolací soud v tomto případě právem v tom, že žalobkyně musí použití dražšího úvěru bankovního pro značné nedoplatky svých zákazníků, jmenovitě i žalované. Škoda sama pak záleží nejen v zákonném úroku z prodlení, ale i v rozdílu mezi tímto úrokem (6%) a oním, jež žalobkyně své bance byla nucena platiti ($9\frac{1}{2}\%$), tedy v dalším penízi rovnajícím se $3\frac{1}{2}\%$ zažalované pohledávky. Za tuto škodu odpovídá tudíž žalovaná firma žalobkyni dle uvedených zásad.

Čís. 3458.

Nárok dle §u 796 obč. zák. není rázu obligačního, nýbrž kotví v právu rodinném. Lze se domáhati změny smíru, jež ohledně úpravy nároku toho uzavřela vdova s dědici. Lze tu obdobně použití ustanovení §u 19 rozl. zák.

(Rozl. ze dne 30. ledna 1924, Rv II 472/23.)

Byvši manželem vydědčna, domáhala se manželka výživného z jeho pozůstalosti. Smírem ze dne 17. ledna 1919 zavázali se dědicové manžela platiti ji 200 K měsíčně. V roce 1922 žalovala vdova dědice o placení dalších 400 Kč měsíčně vzhledem k tomu, že hospodářské poměry vůbec a její zvláště se zhoršily. **Procesní soud první stolice** žalobu zamítl, **odvolací soud** přiznal žalobkyni měsíčních 200 Kč.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalovaných.

D ů v o d y:

Dovolání vytýká s právního hlediska odvolacímu soudu, že nesprávně posoudil povahu nároku žalobkyně, jako pozůstalé manželky na výživné, opírajícího se o ustanovení §u 796 obč. zák., dovozuje, že tu jde o nárok ryze obligační, povahou svou povinnému dílu obdobný, což prý zjevno z jeho zařazení mezi ustanovení o povinném dílu, a že tudíž platí také o něm ustanovení §u 551 obč. zák. o vzdání se dědického práva, a z toho dospívá dovolání k závěru, že, když žalobkyně učinila s dědici smír, kterým veškeré její nároky proti pozůstalosti byly úplně vyrovnány, nemůže ani za změněných poměrů požadovati na žalovaných, aby